

Nr 27.

Ankom till riksdagens kansli den 15 mars 1927 kl. 4 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa inrikes postavgifter.

(1:a avd.)

I en den 18 februari 1927 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 144, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen besluta, att kungörelsen den 29 maj 1925 (nr 150) om vissa ändringar i förordningen den 17 juni 1916 (nr 216) angående villkoren för postbefordran av tidningar och andra periodiska skrifter, vilken kungörelse gäller till och med den 31 december 1927, skall äga fortsatt tillämpning till och med den 31 december 1928, dock skall dels vad i 8 § stadgas icke tillämpas beträffande sådana abonnemang för år 1929, som verkställas under år 1928, dels ock 11 § 1 mom. a) med tillämpning från och med den 1 juli 1927 erhålla följande ändrade lydelse:

a) för utgivarkorsband i allmänhet:

12 öre för varje vikt av ett halvt kilogram eller del av halvt kilogram, varvid utgivarkorsband, vars vikt understiger 25 gram, taxeras som om det vägde 25 gram.

I avgifterna för postbefordran av tidning hava ändringar vidtagits genom beslut av 1924 och 1925 års riksdagar.

Sålunda bestämdes år 1924 i fråga om postavgifterna vid postabonnemang å tidning, dels att den procentuella delen av förskrivningsavgiften skulle sänkas från 4 till 2 procent och dels att den i befodringsavgiften ingående viktavgiften skulle höjas från 12 till 17 öre för varje helt eller påbörjat kilogram av tidnings årsvikt; och i fråga om samma avgifter vidtogs år 1925 den ändringen, att maximivikten för tidningsexemplar, som skall befordras efter postabonnemang, höjdes till 250 gram, varjämte medgavs 6 procent rabatt å vederbörande postavgifter för vissa tidningsutgivare, som själva ombesörja de postabonnerade tidningsexemplarens inslagning till vederbörande abonnemangspostanstalter. Beträffande avgifterna för utgivarkorsband infördes vidare år 1925 dels för sådana utgivarkorsband, som sändas till vissa tidningars återförsäljare, eller s. k. kommissionärskorsband, en lägre avgift av 18 öre för varje vikt av 1 kilogram eller del därav, dels ock för försändelse av högst 25 grams vikt utöver gällande viktavgift en särskild avgift av 1 öre per försändelse. Införandet av sistberörda avgift betecknades

Utskottet.

Historik.

såsom ett försök, syftande till att rätta det av 1924 års riksdag (skrivelse nr 277) anmärkta missförhållandet, att skälig ersättning icke tillgodokom postverket för dess arbete med utbärandet av vissa smärre tryckalster.

I en vid 1926 års riksdag inom andra kammaren väckt motion, nr 268, framställdes förslag att nyssnämnda bestämmelse om en tilläggsavgift av 1 öre för utgivarkorsband, vars vikt icke överstege 25 gram, måtte upphävas samt att lättare dylika försändelser måtte taxeras såsom om de hölle en vikt av 25 gram per försändelse. Till stöd för sitt förslag påpekade motionären oegentligheten i att försändelser, som låge något över 25-gramsgränsen, befordrades för lägre ersättning än försändelser på 25 gram eller därunder samt framhöll, bland annat, att ett flertal smärre tidningar träffades av ifrågavarande bestämmelse om 1 öres tilläggsavgift för varje försändelse. Bevillningsutskottet, som hade att yttra sig över motionen, erinrade i betänkande nr 36, att berörda bestämmelse redan vid införandet insågs vara behäftad med vissa brister. Huruvida bristerna i tillämpningen kunde finnas så avsevärda, att ändring borde vidtagas och i så fall på vilket sätt detta borde ske, därom syntes det utskottet, i betraktande av den korta tid bestämmelsen varit gällande, ännu vara för tidigt att med tillräcklig säkerhet döma. I varje fall hade utskottet saknat underlag för ett bestämt omdöme i frågan. Utskottet ansåg sig emellertid kunna utgå ifrån, att generalpoststyrelsen komme att hava sin uppmärksamhet riktad på frågan samt, i den mån erfarenheten funnes därtill giva anledning, framlägga förslag till ändring. I enlighet med utskottets hemställan avslogs motionen.

Förenämnda vid 1924 och 1925 års riksdagar beslutade ändringar i bestämmelserna om tidningsbefordran återfinnas i kungörelsen den 29 maj 1925 (nr 150). Giltighetstiden för denna författning har, i enlighet med beslut av 1926 års riksdag, genom kungörelse den 30 april 1926 (nr 100) utsträckts till utgången av år 1927.

Propositionen.

I den föreliggande propositionen har Kungl. Maj:t, i enlighet med förslag av generalpoststyrelsen, föreslagit förlängning av giltighetstiden för nyssnämnda författning rörande postbefordringen av tidningar till utgången av år 1928, dock med den ändring i avseende å bestämmelsen rörande utgivarkorsband, vars vikt icke överstiger 25 gram, att ovannämnda, år 1925 införda tilläggsavgift av 1 öre skall upphöra och dylik försändelse i stället taxeras som om den vägde 25 gram.

Till stöd för sistberörda ändringsförslag har chefen för kommunikationsdepartementet i sitt anförande till ovannämnda statsrådsprotokoll framhållit, att den erfarenhet, som numera föreläge, utvisade, att försändningen med posten av här ifrågavarande smärre tryckalster på grund av den särskilda avgiften betydligt nedgått men att bestämmelsens tillämpning jämväl medfört vissa ojämnheter, vilka gjorde en ändring påkallad. Det förslag till dylik ändring, som generalpoststyrelsen nu framlagt, syntes ock ägnat att

avhjälpa olägenheterna med det nuvarande systemet utan att ökat arbete vållades postverket. Ehuru godtagandet av den föreslagna nya bestämmelsen skulle medföra mindre inkomst för postverket än den nu utgående särskilda avgiften, syntes det av vikt, att en ändring i förevarande avseende nu vidtoges, och ansåge sig departementschefen därför böra tillstyrka generalpoststyrelsens föreliggande förslag. — Beträffande giltighetstiden för postavgifterna vid tidningsbefordran, syntes vad nu förekommit rörande avgiften för lättare utgivarkorsband tala för att ett mera slutgiltigt fastslående av ifrågavarande postavgifter icke ännu borde ske.

I fråga om motiveringen i övrigt för det med propositionen framlagda förslaget får utskottet hänvisa till förenämnda statsrådsprotokoll.

Den erfarenhet, som numera föreligger rörande tillämpningen av bestämmelsen om en särskild avgift av 1 öre för varje utgivarkorsband av 25 grams vikt och därunder, har synts jämväl utskottet böra föranleda ändring av bestämmelsen. Mot det förslag som i sådant hänseende i propositionen framlagts har utskottet icke funnit anledning till erinran.

I likhet med Kungl. Maj:t har utskottet ansett, att de nuvarande postavgifterna vid tidningsbefordran — med nyss omförmälda ändring — böra erhålla fortsatt giltighet intill utgången av år 1928.

Utskottet hemställer alltså,

*Utskottets
yttrande.*

att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 144, besluta, att kungörelsen den 29 maj 1925 (nr 150) om vissa ändringar i förordningen den 17 juni 1916 (nr 216) angående villkoren för postbefordran av tidningar och andra periodiska skrifter, vilken kungörelse gäller till och med 31 december 1927, skall äga fortsatt tillämpning till och med den 31 december 1928, dock att dels vad i 8 § stadgas icke skall tillämpas beträffande sådana abonnemang för år 1929, som verkställas under år 1928, dels ock 11 § 1 mom. a) skall med tillämpning från och med den 1 juli 1927 erhålla följande ändrade lydelse:

a) för utgivarkorsband i allmänhet:

12 öre för varje vikt av ett halvt kilogram eller del av halvt kilogram, varvid utgivarkorsband, vars vikt understiger 25 gram, taxeras som om det vägde 25 gram.

Stockholm den 15 mars 1927.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Johan Nilsson i Kristianstad, Wohlin, Boman, Björnsson, Schlyter, Månsson i Furuvik, Jönsson i Boa, Johansson i Arkösund, Hedlund i Östersund, Bengtsson i Kullen, Olsson i Ramsta, Olsson i Golvvasta, Nylander, Björklund, Wahlmark, Johansson i Hornsberg, Åström, Lithander, Israel Holmgren och Granath.
